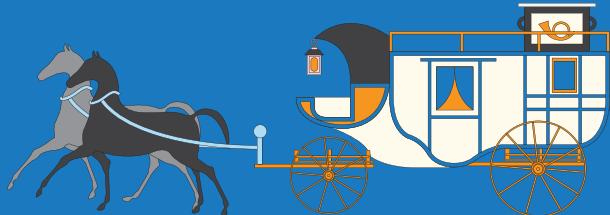

EWELENA HAŃSKA

Honoré de Balzaco žmona

NUO KAUNO IKI DAUGPILIO SENUOJU PAŠTO TRAKTU

Šis leidinys parengtas naudojant Europos Sajungos finansinę paramą. Visas projekto biudžetas – 705 856,00 EUR. Iš jų – bendrasis Europos regioninės plėtros fondo finansavimas – 599 977,59 EUR.

Projektas „Tarpvalstybinio turizmo skatinimas regioninio kultūros paveldo srityje (CIRCUIT)“ Nr. LLI-326 finansuojamas pagal 2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programą.

www.latlit.eu visit.kaunas.lt visitdaugavpils.lv

Interreg
Latvija-Lietuva

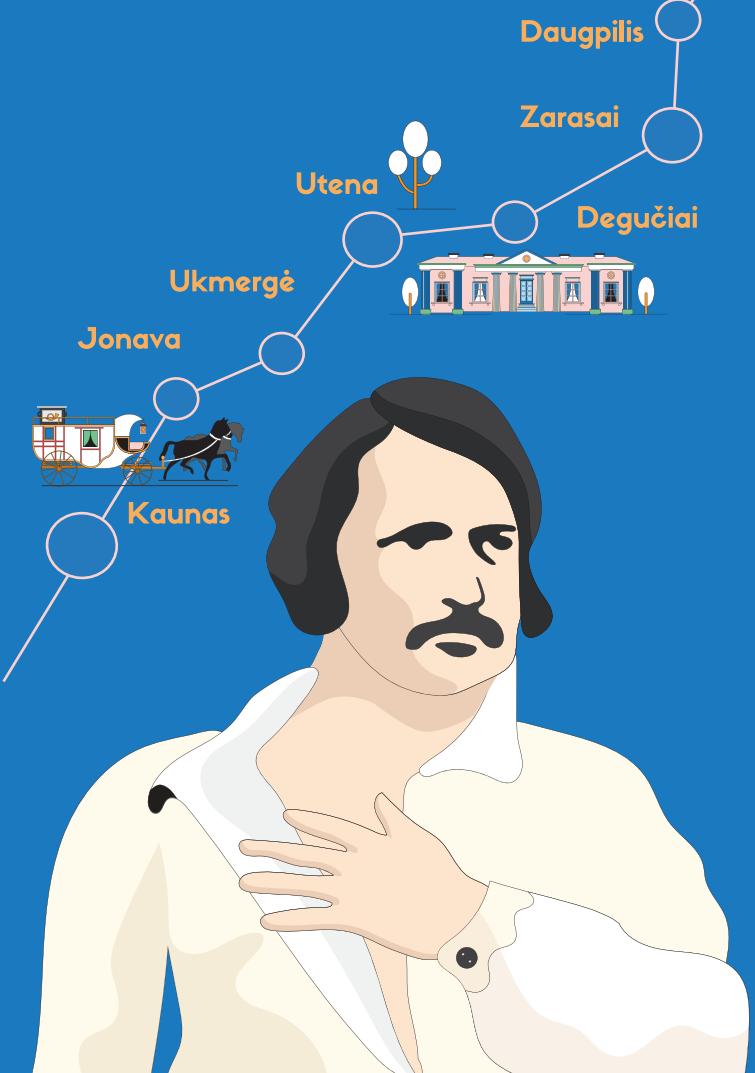
VISITDAUGAVPILS

Projekto tikslas – skatinti tarpvalstybinį turizmą Lietuvoje ir Latvijoje išsaugant kultūros paveldą ir viešinant turizmo paslaugas.

Už šio leidinio turinį atsako Kauno miesto savivaldybės administracija. Jokiomis aplinkybėmis negali būti laikoma, kad jis atspindi Europos Sajungos nuomone.

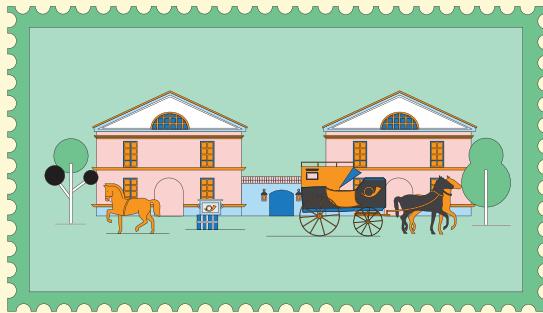
KĄ REGĖJO BALZACAS?

NUO KAUNO IKI DAUGPILIO SENUOJU PAŠTO TRAKTU

Dar 1826-aisiais nuspręsta tiesi naujų kelių iš Rusijos imperijos sostinės į Varšuvą – trasa turėjo eiti per Daugpili ir Kauną. Darbus kiek sutrukė 1831 m. sukilimas, tad intensyvus eismas naujuoju pašto traktu prasidėjo 1836 m. ir pamažu įkvėpė aplink kelių esančių miestų ir miestelių raidą bei augimą.

Istorija byloja, kad 1843 m. kovo 14 d., važiuodamas Sankt Peterburgo–Varšuvos traktu, Utenos pašte arklius keitė prancūzų rašytojas Honoré de Balzacas. Rašytojas važiavo aplankyti Sankt Peterburge gyvenančios lenkų aristokratės Evelinos Rževskos-Hanskos, kurią po kelierių metų ir vedė. Nors archyvuose užfiksuotas tik vienas tokis jo sustojimas (tiesa, Balzacas tais pat metais yra naktynės Tauragėje), tai leidžia išibėgti fantazijai ir pamąstyti, ką gali romanų ciklo „Žmogiškoji komedija“ autorius galėjo regėti keliaudamas senuoju pašto traktu tarp Kauno ir Daugpilio... Ši kelio atkarpa imperijos iždui kainavo 1,225 mln. rublių (6060 rublių kilometrui), tad tikimės, kad kelionė buvo patogi!

KAUNO ARKLIŲ PAŠTO STOTIS

ROTUŠĖS A. 17, 18, 19, 20, KAUNAS

Kauną Balzacas regėjo virstantį iš provincijos miesteliu į gubernijos centrą. Arklių pašto stotis buvo pačioje Kauno širdyje, Rotušės aikštėje, taigi rašytojui galėjusi patikti ir „baltoji gulbė“ – Kauno rotušę. O juk vos prieš trejetą dešimtmeciu aikštė buvo pilna Napoleono armijos karių...

ARKLIŲ PAŠTO STOTIES STATINIŲ KOMPLEKSAS

J. BASANAVIČIAUS G. 3, JONAVA

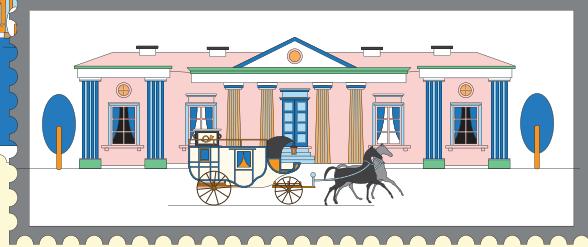
Jonavos arklių pašto stotis 1833–1835 m. pastatyta svarbioje miesto ašyje, jungiančioje tiltą per Nerį ir už jo buvusį kelio apeišvius (prižiūrėtojų) namą. Kažin ar padarė išpūdį realistinio romano pradininkui vaizdingi Neries šlaitai? O gal nė nematė jų – juk sakoma, kad dirbdavo net 16 valandų per parą... Tik gal karioje nepatogu?

UKMERMĖS PAŠTO STOTIES STATINIŲ KOMPLEKSAS

KAUNO G. 80, 82A, UKMERMĖ

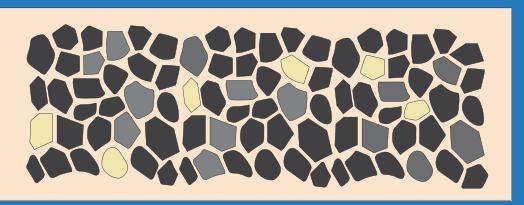
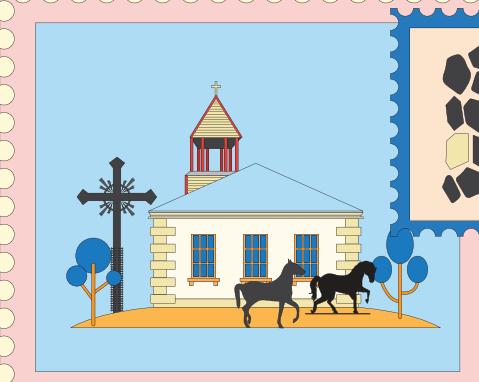
Jokioje Ukmergėje Balzaco ir kojos nebuvo! Nes tada nebuvo... Ukmergės – iki 1918 m. miestas vadintas Vilkenberge, Vilkamergė, galiasiai – Vilkmerge. O judėjimas čia buvęs itin intensyvus, mieste kirtosi du traktai – Sankt Peterburgas–Varšuva ir Vilnius–Ryga. Tod pavargusiam keliautojui čia tikrai turėjo būti su kuo susipažinti ir ką nuveikti...

PAŠTO TRAKTO SANKT PETERBURGAS–VARŠUVA BERNOTIŠKIŲ UŽKARDOS PASTATAS

UKMERMĖS RAJONO SAV., BERNOTIŠKIŲ K.

Nori nenori, čia Balzacas sustoti tikrai turėjo. Užkardos, arba „stražarkos“, patruliai juk privalėjo patikrinti, kas čia toks rieda traktu, ar niekas jo dėl nieko neieško. Reikėjo ir kelių mokesti pamit.

DEGUČIŲ PAŠTO STOTIES PASTATŲ KOMPLEKSAS

(DEGUČIŲ ŠV. ANTANO PADUVIEČIO KOPLYČIA)

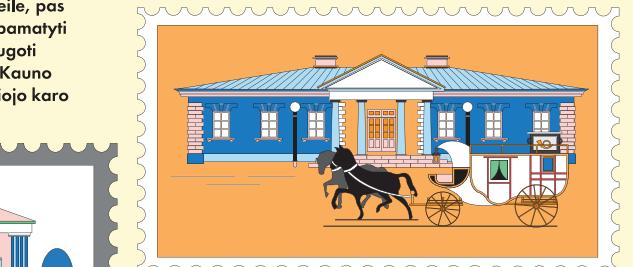
ZARASŲ G. 25, DEGUČIAI

Net ir kino seansų matės pastatas tarnauja tikinčiųjų reikmėms, bet, kai pro šalį dardėjo Balzaco karieta, nieko panašaus stotyje nevyko. Tai buvo tikra stotis, apsupta daugybės ežerų. Na, kovą maudytis lyg ir šaltoka, bet gal grūdinimasis ir tais laikais buvo populiarus?

SENOJO PAŠTO GRINDINIO ATKARPA

VYTAUTO G., ZARASAI

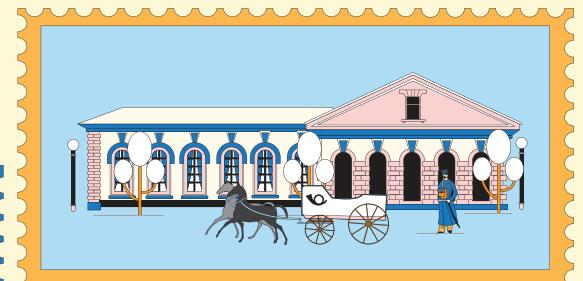
Kaip nebuvo Ukmergėje, taip ir Zarasuose Balzacas nebuvo. Mat 1836 m. apžiūrėti naujojo plento ir kitos pažangos čia atvyko caras Nikolajus I. Jam miestelis labai patiko – sūnaus garbei net nusprendė pervadinti į Aleksandrovską. Patarėjams pataisius, net iki 1918 m. Zarasai, bent jau oficialiai, vadinosi Novoaleksandrovsku.

UTENOS PAŠTO STOTIES STATINIŲ KOMPLEKSAS

J. BASANAVIČIAUS G. 36, UTENA

Taigi būtent čia, kur šiandien veikia Utenos meno mokykla, nuvargusius arklius keitė ir, tikėtina, pats pailsėjo prancūzų rašytojas, skubėjęs pas daugybės savo laikų adresatę lenką aristokratę. Buvusios stoties kieme išvysite ir keleivinį diližaną – o gal ir Balzaco romaną atsiverste?

DAUGPILIO ARKLIŲ PAŠTO STOTIS LĀČPLĒŠA G. 20, DAUGPILIS

Daugpilio arklių pašto stotis – pačiamie miesto centre. Tiksliau, senamiestyje, dabartinio Vienybės skvero pietuose. Kadangi Balzacui iki jo kelionės tikslo nuo čia dar buvo likę geri penki šimtai kilometrų, manykime, kad su kultūriniu miesto gyvenimu būtų galėjęs susipažinti.

DAUGPILIO TVIRTOVĖ

NIKOLAJA G. 5, DAUGPILIS

Jei pas mylimąją neskubate, Daugpilyje tikrai verta praleisti daugiau laiko. Tiksliau, Daugpilio tvirtovėje, kurios statybas Balzacas tikrai turėjo matyti. Juk pirmosios tvirtovės plytos įmūrytos dar 1810 m., rengiantis artėjančiam karui su Napoleonu, o darbai užbaigtai tik 1878 m. Tai išskirtinis objektas, kuris iš paukščio skrydžio primena saulės, žvaigždės, vėžlio ar net šikñosparnio siluetą.